

FACHLITERATUR
EDITION ROMIOSINI
ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ICGL12 | 12th INTERNATIONAL CONFERENCE
ON GREEK LINGUISTICS
16 – 19 SEPTEMBER 2015
FREIE UNIVERSITÄT BERLIN, CEMOG

Proceedings of the ICGL12

vol. 1

The International Conference on Greek Linguistics is a biennial meeting on the study and analysis of Greek (Ancient, Medieval and Modern), placing particular emphasis on the later stages of the language.

PROCEEDINGS OF THE ICGL12
ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΟΥ ICGL12

**Thanasis Georgakopoulos, Theodossia-Soula Pavlidou, Miltos Pechlivanos,
Artemis Alexiadou, Jannis Androutsopoulos, Alexis Kalokairinos,
Stavros Skopeteas, Katerina Stathi (Eds.)**

**PROCEEDINGS OF THE 12TH INTERNATIONAL
CONFERENCE ON GREEK LINGUISTICS**

**ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΟΥ 12^{ΟΥ} ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ**

VOL. 1

© 2017 Edition Romiosini/CeMoG, Freie Universität Berlin. Alle Rechte vorbehalten.
Vertrieb und Gesamtherstellung: Epubli (www.epubli.de)
Satz und Layout: Rea Papamichail / Center für Digitale Systeme, Freie Universität Berlin
Gesetzt aus Minion Pro
Umschlaggestaltung: Thanasis Georgiou, Yorgos Konstantinou
Umschlagillustration: Yorgos Konstantinou

ISBN 978-3-946142-34-8
Printed in Germany

Online-Bibliothek der Edition Romiosini:
www.edition-romiosini.de

*Στη μνήμη του Gaberell Drachman (†10.9.2014)
και της Αγγελικής Μαλικούτη-Drachman (†4.5.2015)
για την τεράστια προσφορά τους στην ελληνική γλωσσολογία
και την αγάπη τους για την ελληνική γλώσσα*

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΕΚΔΟΤΩΝ

Το 12ο Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Γλωσσολογίας (International Conference on Greek Linguistics/ICGL12) πραγματοποιήθηκε στο Κέντρο Νέου Ελληνισμού του Ελεύθερου Πανεπιστημίου του Βερολίνου (Centrum Modernes Griechenland, Freie Universität Berlin) στις 16-19 Σεπτεμβρίου 2015 με τη συμμετοχή περίπου τετρακοσίων συνέδρων απ' όλον τον κόσμο.

Την Επιστημονική Επιτροπή του ICGL12 στελέχωσαν οι Θανάσης Γεωργακόπουλος, Θεοδοσία-Σούλα Παυλίδου, Μίλτος Πεχλιβάνος, Άρτεμις Αλεξιάδου, Δώρα Αλεξοπούλου, Γιάννης Ανδρουτσόπουλος, Αμαλία Αρβανίτη, Σταύρος Ασημακόπουλος, Αλεξάνδρα Γεωργακοπούλου, Κλεάνθης Γκρώμαν, Σαβίνα Ιατρίδου, Mark Janse, Brian Joseph, Αλέξης Καλοκαιρινός, Ναπολέον Κάτσος, Ευαγγελία Κορδώνη, Αμαλία Μόζερ, Ελένη Μπουτουλούση, Κική Νικηφορίδου, Αγγελική Ράλλη, Άννα Ρούσου, Αθηνά Σιούπη, Σταύρος Σκοπετέας, Κατερίνα Στάθη, Μελίτα Σταύρου, Αρχόντω Τερζή, Νίνα Τοπιντζή, Ιάνθη Τσιμπλή και Σταυρούλα Τσιπλάκου.

Την Οργανωτική Επιτροπή του ICGL12 στελέχωσαν οι Θανάσης Γεωργακόπουλος, Αλέξης Καλοκαιρινός, Κώστας Κοσμάς, Θεοδοσία-Σούλα Παυλίδου και Μίλτος Πεχλιβάνος.

Οι δύο τόμοι των πρακτικών του συνεδρίου είναι προϊόν της εργασίας της Εκδοτικής Επιτροπής στην οποία συμμετείχαν οι Θανάσης Γεωργακόπουλος, Θεοδοσία-Σούλα Παυλίδου, Μίλτος Πεχλιβάνος, Άρτεμις Αλεξιάδου, Γιάννης Ανδρουτσόπουλος, Αλέξης Καλοκαιρινός, Σταύρος Σκοπετέας και Κατερίνα Στάθη.

Παρότι στο συνέδριο οι ανακοινώσεις είχαν ταξινομηθεί σύμφωνα με θεματικούς άξονες, τα κείμενα των ανακοινώσεων παρατίθενται σε αλφαβητική σειρά, σύμφωνα με το λατινικό αλφάβητο· εξαίρεση αποτελούν οι εναρκτήριες ομιλίες, οι οποίες βρίσκονται στην αρχή του πρώτου τόμου.

Η Οργανωτική Επιτροπή του ICGL12

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σημείωμα εκδοτών	7
Περιεχόμενα	9
Peter Mackridge: <i>Some literary representations of spoken Greek before nationalism(1750-1801)</i>	17
Μαρία Σηφιανού: <i>Η έννοια της ευγένειας στα Ελληνικά</i>	45
Σπυριδούλα Βαρλοκώστα: <i>Syntactic comprehension in aphasia and its relationship to working memory deficits</i>	75
Ευαγγελία Αχλάδη, Αγγελική Δούρη, Ευγενία Μαλικούτη & Χρυσάνθη Παρασχάκη-Μπαράν: <i>Γλωσσικά λάθη τουρκόφωνων μαθητών της Ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας: Ανάλυση και διδακτική αξιοποίηση</i>	109
Κατερίνα Αλεξανδρή: <i>Η μορφή και η σημασία της διαβάθμισης στα επίθετα που δηλώνουν χρώμα</i>	125
Eva Anastasi, Ageliki Logotheti, Stavri Panayiotou, Marilena Serafim & Charalambos Themistocleous: <i>A Study of Standard Modern Greek and Cypriot Greek Stop Consonants: Preliminary Findings</i>	141
Anna Anastassiadis-Symeonidis, Elisavet Kiourti & Maria Mitsiaki: <i>Inflectional Morphology at the service of Lexicography: ΚΟΜΟΛεξ, A Cypriot Morphological Dictionary</i>	157

Γεωργία Ανδρέου & Ματίνα Τασιούδη: <i>Η ανάπτυξη του λεξιλογίου σε παιδιά με Σύνδρομο Απνοιών στον Ύπνο</i>	175
Ανθούλα- Ελευθερία Ανδρεσάκη: <i>Ιατρικές μεταφορές στον δημοσιογραφικό λόγο της κρίσης: Η οπτική γωνία των Γερμανών</i>	187
Μαρία Ανδριά: <i>Προσεγγίζοντας θέματα Διαγλωσσικής Επίδρασης μέσα από το πλαίσιο της Γνωσιακής Γλωσσολογίας: ένα παράδειγμα από την κατάκτηση της Ελληνικής ως L2</i>	199
Spyros Armotistis & Kakia Petinou: <i>Mastering word-initial syllable onsets by Cypriot Greek toddlers with and without early language delay</i>	215
Julia Bacskai-Atkari: <i>Ambiguity and the Internal Structure of Comparative Complements in Greek</i>	231
Costas Canakis: <i>Talking about same-sex parenthood in contemporary Greece: Dynamic categorization and indexicality</i>	243
Michael Chiou: <i>The pragmatics of future tense in Greek</i>	257
Maria Chondrogianni: <i>The Pragmatics of the Modern Greek Segmental Markers</i>	269
Katerina Christopoulou, George J. Xydopoulos & Anastasios Tsangalidis: <i>Grammatical gender and offensiveness in Modern Greek slang vocabulary</i>	291
Aggeliki Fotopoulou, Vasiliki Foufi, Tita Kyriacopoulou & Claude Martineau: <i>Extraction of complex text segments in Modern Greek</i>	307
Αγγελική Φωτοπούλου & Βούλα Γιούλη: <i>Από την «Έκφραση» στο «Πολύτροπο»: σχεδιασμός και οργάνωση ενός εννοιολογικού λεξικού</i>	327
Marianthi Georgalidou, Sofia Lampropoulou, Maria Gasouka, Apostolos Kostas & Xanthippi Foulidi: <i>“Learn grammar”: Sexist language and ideology in a corpus of Greek Public Documents</i>	341
Maria Giagkou, Giorgos Fragkakis, Dimitris Pappas & Harris Papageorgiou: <i>Feature extraction and analysis in Greek L2 texts in view of automatic labeling for proficiency levels</i>	357

Dionysis Goutsos, Georgia Fragaki, Irene Florou, Vasiliki Kakousi & Paraskevi Savvidou: <i>The Diachronic Corpus of Greek of the 20th century: Design and compilation</i>	369
Kleanthes K. Grohmann & Maria Kambanaros: <i>Bilectalism, Comparative Bilingualism, and the Gradience of Multilingualism: A View from Cyprus</i>	383
Günther S. Henrich: „Γεωγραφία νεωτερική“ στο Λίβιστρος και Ροδάμνη: μετατόπιση ονομάτων βαλτικών χωρών προς την Ανατολή;.....	397
Noriyo Hoozawa-Arkenau & Christos Karvounis: <i>Vergleichende Diglossie - Aspekte im Japanischen und Neugriechischen: Veritäten - Interferenz</i>	405
Μαρία Ιακώβου, Ηριάννα Βασιλειάδη-Λιναρδάκη, Φλώρα Βλάχου, Όλγα Δήμα, Μαρία Καββαδία, Τατιάνα Κατσίνα, Μαρίνα Κουτσομπού, Σοφία-Νεφέλη Κύτρου, Χριστίνα Κωστάκου, Φρόσω Παππά & Σταυριαλένα Περρέα: <i>ΣΕΠΙΜΕ2: Μια καινούρια πηγή αναφοράς για την Ελληνική ως Γ2</i>	419
Μαρία Ιακώβου & Θωμαΐς Ρουσουλιώτη: <i>Βασικές αρχές σχεδιασμού και ανάπτυξης του νέου μοντέλου αναλυτικών προγραμμάτων για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας</i>	433
Μαρία Καμηλάκη: «Μαζί μου ασχολείσαι, πόσο μαλάκας είσαι!»: Λέξεις-ταμπού και κοινωνιογλωσσικές ταυτότητες στο σύγχρονο ελληνόφωνο τραγούδι.....	449
Μαρία Καμηλάκη, Γεωργία Κατσούδα & Μαρία Βραχιονίδου: <i>Η εννοιολογική μεταφορά σε λέξεις-ταμπού της ΝΕΚ και των νεοελληνικών διαλέκτων</i>	465
Eleni Karantzola, Georgios Mikros & Anastassios Papaioannou: <i>Lexico-grammatical variation and stylometric profile of autograph texts in Early Modern Greek</i>	479
Sviatlana Karpava, Maria Kambanaros & Kleanthes K. Grohmann: <i>Narrative Abilities: MAINing Russian-Greek Bilingual Children in Cyprus</i>	493
Χρήστος Καρβούνης: <i>Γλωσσικός εξαρχαϊσμός και «ιδεολογική» νόρμα: Ζητήματα γλωσσικής διαχείρισης στη νέα ελληνική</i>	507

Demetra Katis & Kiki Nikiforidou: <i>Spatial prepositions in early child Greek: Implications for acquisition, polysemy and historical change</i>	525
Γεωργία Κατσούδα: <i>Το επίθημα -ούνα στη ΝΕΚ και στις νεοελληνικές διαλέκτους και ιδιώματα</i>	539
George Kotzoglou: <i>Sub-extraction from subjects in Greek: Its existence, its locus and an open issue</i>	555
Veranna Kyprioti: <i>Narrative, identity and age: the case of the bilingual in Greek and Turkish Muslim community of Rhodes, Greece</i>	571
Χριστίνα Λύκου: <i>Η Ελλάδα στην Ευρώπη της κρίσης: Αναπαραστάσεις στον ελληνικό δημοσιογραφικό λόγο</i>	583
Nikos Liosis: <i>Systems in disruption: Propontis Tsakonian</i>	599
Katerina Magdou, Sam Featherston: <i>Resumptive Pronouns can be more acceptable than gaps: Experimental evidence from Greek</i>	613
Maria Margarita Makri: <i>Opos identity comparatives in Greek: an experimental investigation</i>	629
2ος Τόμος	
Περιεχόμενα	651
Vasiliki Makri: <i>Gender assignment to Romance loans in Katoitaliótika: a case study of contact morphology</i>	659
Evgenia Malikouti: <i>Usage Labels of Turkish Loanwords in three Modern Greek Dictionaries</i>	675
Persephone Mamoukari & Penelope Kambakis-Vougiouklis: <i>Frequency and Effectiveness of Strategy Use in SILL questionnaire using an Innovative Electronic Application</i>	693

Georgia Maniati, Voula Gotsoulia & Stella Markantonatou: <i>Contrasting the Conceptual Lexicon of ILSP (CL-ILSP) with major lexicographic examples</i>	709
Γεώργιος Μαρκόπουλος & Αθανάσιος Καρασίμος: <i>Πολυεπίπεδη επισημείωση του Ελληνικού Σώματος Κειμένων Αφασικού Λόγου</i>	725
Πωλίνα Μεσηνιώτη, Κατερίνα Πούλιου & Χριστόφορος Σουγανίδης: <i>Μορφοσυντακτικά λάθη μαθητών Τάξεων Υποδοχής που διδάσκονται την Ελληνική ως Γ2</i>	741
Stamatia Michalopoulou: <i>Third Language Acquisition. The Pro-Drop-Parameter in the Interlanguage of Greek students of German</i>	759
Vicky Nanousi & Arhonto Terzi: <i>Non-canonical sentences in agrammatism: the case of Greek passives</i>	773
Καλομοίρα Νικολού, Μαρία Ξεφτέρη & Νίτσα Παραχεράκη: <i>Το φαινόμενο της σύνθεσης λέξεων στην κυκλαδοκρητική διαλεκτική ομάδα</i>	789
Ελένη Παπαδάμου & Δώρας Κ. Κυριαζής: <i>Μορφές διαβαθμιστικής αναδίπλωσης στην ελληνική και στις άλλες βαλκανικές γλώσσες</i>	807
Γεράσιμος Σοφοκλής Παπαδόπουλος: <i>Το δίπολο «Εμείς και οι Άλλοι» σε σχόλια αναγνωστών της Lifo σχετικά με τη Χρυσή Αυγή</i>	823
Ελένη Παπαδοπούλου: <i>Η συνδυαστικότητα υποκοριστικών επιθημάτων με β' συνθετικό το επίθημα -άκι στον διαλεκτικό λόγο</i>	839
Στέλιος Πιπερίδης, Πένυ Λαμπροπούλου & Μαρία Γαβριηλίδου: <i>clarin:el. Υποδομή τεκμηρίωσης, διαμοιρασμού και επεξεργασίας γλωσσικών δεδομένων</i>	851
Maria Pontiki: <i>Opinion Mining and Target Extraction in Greek Review Texts</i>	871
Anna Roussou: <i>The duality of mīpos</i>	885

Stathis Selimis & Demetra Katis: <i>Reference to static space in Greek: A cross-linguistic and developmental perspective of poster descriptions</i>	897
Evi Sifaki & George Tsoulas: <i>XP-V orders in Greek</i>	911
Konstantinos Sipitanos: <i>On desiderative constructions in Naousa dialect</i>	923
Eleni Staraki: <i>Future in Greek: A Degree Expression</i>	935
Χριστίνα Τακούδα & Ευανθία Παπαευθυμίου: <i>Συγκριτικές διδακτικές πρακτικές στη διδασκαλία της ελληνικής ως Γ2: από την κριτική παρατήρηση στην αναπλαισίωση</i>	945
Alexandros Tantos, Giorgos Chatzioannidis, Katerina Lykou, Meropi Papatheohari, Antonia Samara & Kostas Vlachos: <i>Corpus C58 and the interface between intra- and inter-sentential linguistic information</i>	961
Arhonto Terzi & Vina Tsakali: <i>The contribution of Greek SE in the development of locatives</i>	977
Paraskevi Thomou: <i>Conceptual and lexical aspects influencing metaphor realization in Modern Greek</i>	993
Nina Topintzi & Stuart Davis: <i>Features and Asymmetries of Edge Geminates</i>	1007
Liana Tronci: <i>At the lexicon-syntax interface Ancient Greek constructions with ἔχειν and psychological nouns</i>	1021
Βίλλυ Τσάκωνα: <i>«Δημοκρατία είναι 4 λύκοι και 1 πρόβατο να ψηφίζουν για φαγητό»:Αναλύοντας τα ανέκδοτα για τους/τις πολιτικούς στην οικονομική κρίση</i>	1035
Ειρήνη Τσαμαδοῦ- Jacobberger & Μαρία Ζέρβα: <i>Εκμάθηση ελληνικών στο Πανεπιστήμιο Στρασβούργου: κίνητρα και αναπαραστάσεις</i> ...	1051
Stavroula Tsiplakou & Spyros Armostis: <i>Do dialect variants (mis)behave? Evidence from the Cypriot Greek koine</i>	1065
Αγγελική Τσόκογλου & Σύλα Κλειδή: <i>Συζητώντας τις δομές σε -οντας</i>	1077

Αλεξιάννα Τσότσου:	
<i>Η μεθοδολογική προσέγγιση της εικόνας της Γερμανίας στις ελληνικές εφημερίδες</i>	1095
Anastasia Tzilinis:	
<i>Begründendes Handeln im neugriechischen Wissenschaftlichen Artikel: Die Situierung des eigenen Beitrags im Forschungszusammenhang.....</i>	1109
Κυριακούλα Τζωρτζάτου, Αργύρης Αρχάκης, Άννα Ιορδανίδου & Γιώργος Ι. Ευδόπουλος:	
<i>Στάσεις απέναντι στην ορθογραφία της Κοινής Νέας Ελληνικής: Ζητήματα ερευνητικού σχεδιασμού</i>	1123
Nicole Vassalou, Dimitris Papazachariou & Mark Janse:	
<i>The Vowel System of Mišótika Cappadocian</i>	1139
Marina Vassiliou, Angelos Georganas, Prokopis Prokopidis & Haris Papageorgiou:	
<i>Co-referring or not co-referring? Answer the question!.....</i>	1155
Jeroen Vis:	
<i>The acquisition of Ancient Greek vocabulary.....</i>	1171
Christos Vlachos:	
<i>Mod(aliti)es of lifting wh-questions.....</i>	1187
Ευαγγελία Βλάχου & Κατερίνα Φραντζή:	
<i>Μελέτη της χρήσης των ποσοδεικτών λίγο-λιγάκι σε κείμενα πολιτικού λόγου</i>	1201
Madeleine Voga:	
<i>Τι μας διδάσκουν τα ρήματα της ΝΕ σχετικά με την επεξεργασία της μορφολογίας.....</i>	1213
Werner Voigt:	
<i>«Σεληνάκι μου λαμπρό, φέγγε μου να περπατώ ...» oder: warum es in dem bekannten Lied nicht so, sondern eben φεγγαράκι heißt und ngr. φεγγάρι</i>	1227
Μαρία Βραχιονίδου:	
<i>Υποκοριστικά επιρρήματα σε νεοελληνικές διαλέκτους και ιδιώματα</i>	1241
Jeroen van de Weijer & Marina Tzakosta:	
<i>The Status of *Complex in Greek.....</i>	1259
Theodoros Xioufis:	
<i>The pattern of the metaphor within metonymy in the figurative language of romantic love in modern Greek.....</i>	1275

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ/ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Μαρία Ιακώβου & Θωμαΐς Ρουσουλιώτη

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας
mariak@phil.uoa.gr, rousouliotith@yahoo.gr

Abstract

The aim of this paper is to present a pilot project carried out by the Centre for the Greek Language in collaboration with external researchers as part of the Greek language teaching scheme, mainly abroad. The main goal of the project is to propose new syllabus and language course models in teaching Greek as a second language. The new syllabus model will be topic-based with emphasis on grading by degree of difficulty in all their components starting from A1 and reaching up to the C2 level. This paper describes the basic principles and parts of the new syllabus model for teaching Greek as a second language.

Λέξεις-κλειδιά: διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, δεύτερη/ξένη γλώσσα, μοντέλο αναλυτικών προγραμμάτων, γλωσσικό επίπεδο, θεματοκεντρικό αναλυτικό πρόγραμμα, δραστηριοκεντρικό αναλυτικό πρόγραμμα, διαβάθμιση

1. Εισαγωγή

Το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας (ΚΕΓ) συνέλαβε από την αρχή το έργο της μεθοδικής διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας (Γ2) ως ένα ολοκληρωμένο σύνολο. Για τον λόγο αυτό και λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των διδασκόμενων την Ελληνική ως Γ2 αλλά και όλων των ενδιαφερομένων να πιστοποιήσουν τις γνώσεις τους στην Ελληνική γλώσσα σε παγκόσμιο επίπεδο, επιχείρησε να συμπληρώσει

τον θεωρητικό και πρακτικό εξοπλισμό των διδασκόντων την Ελληνική ως Γ2 σχεδιάζοντας ένα νέο *Μοντέλο Αναλυτικών Προγραμμάτων* (ΑΠ).

Η ανάγκη αυτή δημιουργήθηκε μέσω της διαδικασίας σχεδιασμού διεκπεραιωτικών δραστηριοτήτων (tasks) για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως Γ2 από τους εργαζόμενους στο ΚΕΓ αλλά και από εξωτερικούς ερευνητές, όπως και μέσα από τη διαδικασία σχεδιασμού εξεταστικών θεμάτων για τις εξετάσεις Πιστοποίησης Επάρκειας της Ελληνομάθειας. Τι ακριβώς πρέπει να γνωρίζει ο διδασκόμενος/εξεταζόμενος ανά επίπεδο ελληνομάθειας και πώς διαβαθμίζεται το απαιτούμενο επίπεδο γνώσεων από το ένα επίπεδο ελληνομάθειας στο άλλο (Fulcher, 2004a, 2004b) ή διαφορετικά «Πού τελειώνει το ένα επίπεδο γλωσσομάθειας και πού αρχίζει το άλλο;» (Κοκκινίδου και ά. 2013: 166).

Στα παραπάνω ερωτήματα επιχείρησε να απαντήσει η ομάδα των συμβεβλημένων εσωτερικών και εξωτερικών συνεργατών του ΚΕΓ διαμορφώνοντας μετά από έρευνα δύο ετών περίπου ένα νέο Μοντέλο ΑΠ για την Ελληνική ως Γ2.

Αξίζει να τονιστεί ότι, όπως και στα άλλα θεμελιώδη έργα του ΚΕΓ, το *Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες* (ΚΕΠΑ) και τον τόμο *Πιστοποίηση Επάρκειας της Ελληνομάθειας: Νέο Αναλυτικό Εξεταστικό Πρόγραμμα*, που ακολούθησαν τον αρχικό ορισμό των Επιπέδων Ελληνομάθειας, έτσι και σε αυτό,¹ η εκμάθηση της Ελληνικής ως Γ2, ακολουθεί τα ισχύοντα για τη διδασκαλία των ευρωπαϊκών γλωσσών.

Στην πρώτη φάση του έργου αναπτύχθηκε μοντέλο ΑΠ για δύο θεματικές ενότητες διδασκαλίας, όπως αυτές περιγράφονται στο *Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες* (ΚΕΠΑ) του Συμβουλίου της Ευρώπης (ελλην. μτφρ: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας 2008) και στον τόμο *Πιστοποίηση Επάρκειας της Ελληνομάθειας: Νέο Αναλυτικό Εξεταστικό Πρόγραμμα* (ΚΕΓ 2013): για τη θεματική «Αναγνώριση Ταυτότητας» και για τη θεματική «Κατοικία-Περιβάλλον».

2. Οι βασικές αρχές του προτεινόμενου μοντέλου ΑΠ

Το συγκεκριμένο μοντέλο ΑΠ λειτουργεί παραγωγικά μεταβαίνοντας από το γενικό στο ειδικό και δένοντας τα επικοινωνιακά και γλωσσικά στοιχεία που αναφέρονται στον τόμο *Πιστοποίηση Επάρκειας της Ελληνομάθειας: Νέο Αναλυτικό Εξεταστικό*

1 Το συγκεκριμένο έργο με την επωνυμία «Πιστοποίηση ελληνομάθειας: Υποστήριξη και ποιοτική ανάδειξη της διδασκαλίας εκμάθησης της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας» εντάχθηκε στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2007-2013» με επιστημονικό υπεύθυνο τον καθηγητή Ι. Ν. Καζάζη.

Πρόγραμμα γύρω από τις προτεινόμενες από το ΚΕΠΑ θεματικές ενότητες διδασκαλίας για τα επίπεδα Α1-Γ2.

Ειδικότερα, στο άρθρο αυτό γίνεται αναλυτική παρουσίαση του προτεινόμενου μοντέλου καταγραφής της ύλης των ΑΠ για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως Γ2 για τον σχεδιασμό του οποίου λήφθηκαν υπόψη οι εξής παράγοντες:

- ✓ Οι προτεινόμενες ανά επίπεδο γλωσσομάθειας θεματικές ενότητες διδασκαλίας (θεματοκεντρική προσέγγιση), όπως αυτές αναφέρονται στο ΚΕΠΑ (2008: 93-95) βάσει του Threshold Level (1990, κεφ. 7) και στη συνέχεια υιοθετούνται και προσαρμόζονται ανά επίπεδο ελληνομάθειας (Αντωνοπούλου και ά. 2013). Αυτές οι θεματικές ενότητες είναι οι εξής:

1. προσωπική ζωή μέσα και έξω από το σπίτι
 - 1.1 αναγνώριση ταυτότητας
 - 1.2 κατοικία-περιβάλλον
 - 1.3 ελεύθερος χρόνος, διασκέδαση
 - 1.4 κοινωνικές σχέσεις
 - 1.5 υγεία, φυσική κατάσταση

2. καθημερινή ζωή
 - 2.1 δραστηριότητες έξω από το σπίτι
 - 2.1.1 αγορά
 - 2.1.2 διατροφή
 - 2.1.3 σχολείο, εκπαίδευση
 - 2.1.4 επαγγελματικός χώρος
 - 2.1.5 δημόσιες ή μη υπηρεσίες
 - 2.1.6 μετακίνηση/ταξίδια

- ✓ Ατομικοί παράγοντες –κίνητρα, απόψεις για την κατάκτηση της Γ2, η στάση προς τη γλώσσα στόχο, το διαφορετικό ύφος μάθησης (Psaltou-Joycey 2010: 102), η ευφυΐα και η ηλικία (έρευνες σχετικές με τον ρόλο της ηλικίας στην εκμάθηση της Γ2 και την επίδραση της *κρίσιμης περιόδου* (critical period hypothesis) κατά την εκμάθηση της)–, αλλά και εκπαιδευτικοί και πολιτισμικοί παράγοντες που επιδρούν σημαντικά στη διαβάθμιση των προτεινόμενων

διεκπεραιωτικών δραστηριοτήτων (tasks), σύμφωνα με τους (Ahmadi και Nazari 2014: 339-340).

- ✓ Η διττή διάκριση του Cummins (1981, 1984) και ο επαναπροσδιορισμός της από τη Saville-Troike (2006) σε γενικότερα περιβάλλοντα εκμάθησης δεύτερων γλωσσών, σε βασική/διαπροσωπική και γνωστική/ακαδημαϊκή επάρκεια, η οποία φαίνεται να πηγαίνει παράλληλα με τις προϋποθέσεις των επιπέδων γλωσσομάθειας. Η βιωματικότητα και επαναληψιμότητα της πρώτης αντιστοιχίζονται με τα χαμηλά επίπεδα γλωσσομάθειας (A1-B1), κατ' αντιδιαστολή προς τα αφηρημένα και αφαιρετικά χαρακτηριστικά της δεύτερης που προσιδιάζουν στα υψηλότερα επίπεδα (Γ1-Γ2).
- ✓ Η ανάγκη για **διαβάθμιση (grading) του επιπέδου δυσκολίας** από το ένα επίπεδο ελληνομάθειας στο άλλο, όπως αυτή περιγράφηκε παραπάνω και προέκυψε κατά την εφαρμογή στη διδακτική πράξη όλων των προηγούμενων προτάσεων ΑΠ.

Σύμφωνα με τον Robinson (2001, 2007), υπάρχουν συγκεκριμένες μεταβλητές που καθορίζουν τον βαθμό πολυπλοκότητας των διεκπεραιωτικών δραστηριοτήτων που ανατίθενται στους μαθητές βάσει του βαθμού γνωστικής πολυπλοκότητας τους (task complexity). Πρόκειται, ειδικότερα, για μια σειρά από επιλογές οι οποίες παραπέμπουν σε εξωγλωσσικά διαχειρίσιμες μεταβλητές (+/- προηγούμενη εξοικείωση των μαθητών, +/- ύπαρξη χρόνου σχεδιασμού, +/- δημιουργία συλλογιστικής διαδικασίας, +/- το «εδώ-και-τώρα» της επικοινωνιακής πράξης). Με τον τρόπο αυτό, μπορούμε να έχουμε ασφαλέστερες ενδείξεις για τη διαβάθμιση του υλικού μας και πιο αντικειμενικούς τρόπους για την αξιολόγηση του βαθμού δυσκολίας του.

Για παράδειγμα, δραστηριότητες οι οποίες απαιτούν μια απλή περιγραφή γεγονότων που συμβαίνουν στο «εδώ-και-τώρα» του ομιλητή είναι λιγότερο απαιτητικές σε επίπεδο προσοχής, μνημονικών και αντιληπτικών διεργασιών, άρα και γλωσσικής υλοποίησης, από δραστηριότητες που αφορούν γεγονότα τα οποία συνέβησαν κάπου αλλού (-εδώ/-τώρα), χωρίς άμεση γνώση (-εξοικείωση) του ομιλητή για αυτές. Ομοίως, δραστηριότητες με διαθέσιμο χρόνο σχεδιασμού (+ χρόνος σχεδιασμού) θα είναι σε κάθε περίπτωση λιγότερο απαιτητικές ως προς το γνωστικό τους κομμάτι σε σχέση με δραστηριότητες με αρνητικό πρόσημο ως προς την παραπάνω παράμετρο.

- ✓ Η εφαρμογή μιας μεικτής προσέγγισης κατά τη διδασκαλία της Γ2 με θεματικές ενότητες προσανατολισμένες α) σε συγκεκριμένες ανάγκες επικοινωνίας, β) στα ενδιαφέροντα του μαθητή.

Σύμφωνα με τον Kumaravadivelu (2003: 34-35), συνιστώσα της θεωρίας του οποίου αποτελεί και η *Παράμετρος της Ιδιαιτερότητας* (The Parameter of Particularity), η παιδαγωγική της διδασκαλίας της γλώσσας θα πρέπει να αντιμετωπίζει με ευαισθησία την ιδιαίτερη κάθε φορά ομάδα διδασκόντων που επιδιώκουν την επίτευξη ενός ιδιαίτερου (γλωσσικού) στόχου από ιδιαίτερους διδασκόμενους που λειτουργούν σε ένα ιδιαίτερο εκπαιδευτικό πλαίσιο ενσωματωμένο σε ένα ιδιαίτερο κοινωνικοπολιτισμικό περιβάλλον. Με την αποδοχή της αρχής αυτής γίνεται κατανοητό ότι δεν μπορεί να εφαρμοστεί μόνο μία συγκεκριμένη μέθοδος και ένα γενικό σύνολο θεωρητικών αρχών και πρακτικών για όλους τους διδασκόμενους. Με άλλα λόγια μπορεί να πει κανείς ότι «Κάποιος δουλεύει για και διά μέσου της ιδιαιτερότητας την ίδια στιγμή». Η «παράμετρος της Ιδιαιτερότητας» συνεπάγεται μια προοδευτική εξέλιξη των μέσων και των στόχων. Είναι η ικανότητα να είναι κανείς ευαίσθητος στο τοπικό εκπαιδευτικό, θεσμικό και κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο λαμβάνει χώρα η διδασκαλία και η εκμάθηση της Γ2.

- ✓ Η καλλιέργεια του κριτικού γραμματισμού κυρίως σε πρώτη φάση διά μέσου της έκθεσης σε αυθεντικά κείμενα στην Ελληνική ως Γ2 σε όλα τα επίπεδα ελληνομάθειας (A1-Γ2) με τις απαραίτητες τροποποιήσεις. Σύμφωνα μάλιστα με τους (Cervetti, Pardales και Damico 2001) μέσω των πρακτικών του κριτικού γραμματισμού οι μαθητές σε πρώτη φάση αναπτύσσουν κριτική στάση προς τα κείμενα τα οποία αντιμετωπίζονται ως αναπαραστάσεις της πραγματικότητας και κοινωνικές κατασκευές. Στη συνέχεια, εφαρμόζοντας τις πρακτικές αυτές οι μαθητές είναι σε θέση να αμφισβητήσουν όσα γράφονται στα κείμενα, να τα απορρίψουν ή να τα ανακατασκευάσουν, έτσι ώστε να τα εναρμονίσουν με τη δική τους εμπειρία από την πραγματικότητα.

- ✓ Η αξιοποίηση της διαπολιτισμικής προσέγγισης και η καλλιέργεια διαπολιτισμικής συνείδησης μέσω των εφαρμοζόμενων διεκπεραιωτικών δραστηριοτήτων ανά θεματική ενότητα με ταυτόχρονη διατήρηση της ιδιαίτερης ταυτότητας του κάθε μαθητή χωριστά και την απόκτηση μιας ευρύτερης διαπολιτισμικής αντίληψης.

- ✓ Η διαφοροποιημένη και μαθητοκεντρική διδασκαλία (Nation και Macalister 2010: 5), με αφετηρία της το στοιχείο της διαφορετικότητας που διέπει τις τάξεις διδασκαλίας της Ελληνικής ως Γ2 σε παγκόσμιο επίπεδο.

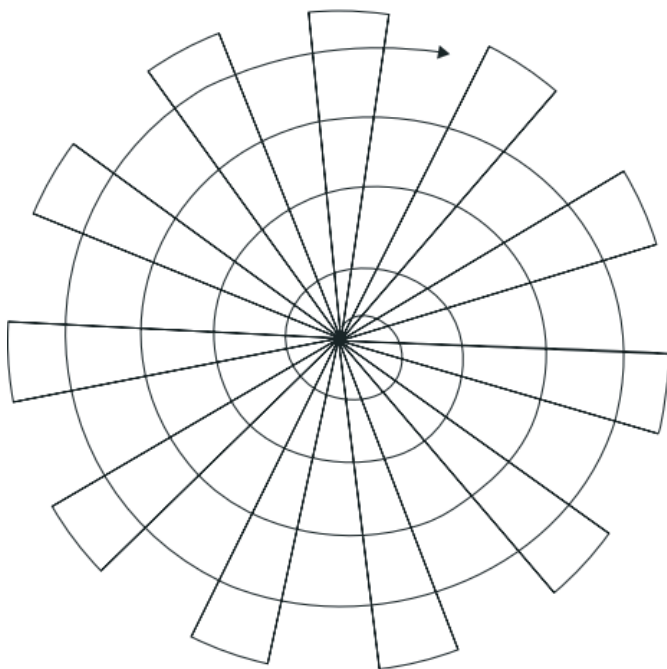
Επομένως, βάσει των παραπάνω και λόγω του μαθητοκεντρικού κυρίως προσανατολισμού του ΑΠ θα ήταν ανακόλουθο και αντιφατικό να σχεδιαστεί ένα **αυστηρό ΑΠ** για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως Γ2, ίδιο για όλους τους μαθητές, χωρίς να δίνεται η δυνατότητα στον δάσκαλο να προσαρμόσει το προτεινόμενο μοντέλο ΑΠ στις ανάγκες της δικής του τάξης. Άλλωστε, είναι δύσκολο ή καλύτερα αδύνατον να υπάρξει ένα “one size fits all” ΑΠ. Ωστόσο, η εφαρμογή ενός ΑΠ μπορεί να συντελέσει στη σύνδεση θεωρητικών αρχών και ερευνητικών αποτελεσμάτων για την εκμάθηση της Γ2 με την εφαρμογή τους στον σχεδιασμό γλωσσικών μαθημάτων, εφόσον αξιοποιηθεί από τον διδάσκοντα της Γ2 (Nation και Macalister 2010:5-6).

3. Η δομή του προτεινόμενου μοντέλου ΑΠ

Η ανάπτυξη του προτεινόμενου μοντέλου ΑΠ² είναι σπειροειδής με την ίδια θεματική ενότητα να αναπτύσσεται, με διαβαθμισμένη δυσκολία και περισσότερες λεπτομέρειες, από το επίπεδο Α1 έως και το επίπεδο Γ2. Στα πλεονεκτήματα του σπειροειδούς μοντέλου ανάπτυξης ΑΠ αναφέρονται τόσο η «ανακύκλωση» της διδασκόμενης ύλης με την οποία δίνεται η δυνατότητα στους διδασκόμενους που για διάφορους λόγους δεν μπόρεσαν να εμπεδώσουν όλα τα κομμάτια της, να την επαναλάβουν στο επόμενο επίπεδο γλωσσομάθειας και να μη μείνουν πίσω, όσο και η επισήμανση των σημαντικότερων γλωσσικών στοιχείων προκειμένου διδάσκοντες και διδασκόμενοι μέσα από την επανάληψή τους να δημιουργήσουν ισχυρότερες συνδέσεις μορφής και σημασίας (Nation και Macalister 2010: 83).

Τα προτεινόμενα μοντέλα ΑΠ που σχεδιάστηκαν ανά επίπεδο ελληνομάθειας χωρίζονται ως προς τη δομή τους σε δύο μέρη, με το πρώτο να αποτελείται από τα

2 Για την ανάπτυξη των ΑΠ στις δύο ενδεικτικές θεματικές κατηγορίες που επιλέχθηκαν, λήφθηκαν υπόψη, εκτός από το ΚΕΠΑ και το *Αναλυτικό Εξεταστικό Πρόγραμμα για την Πιστοποίηση Επάρκειας της Ελληνομάθειας*, αντίστοιχες έρευνες, μελέτες, ΑΠ και οδηγοί διδασκαλίας που έχουν υλοποιηθεί από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), από το Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών (ΕΔΙΑΜΜΕ) του Πανεπιστημίου Κρήτης, από το Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας (ΣΝΕΓ) του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης όπως και μοντέλα διδασκαλίας που υιοθετούν τη θεματοκεντρική και δραστηριοκεντρική μάθηση.

Σχήμα 1 | Σπειροειδές μοντέλο ΑΠ, σύμφωνα με τους Nation και Macalister (2010: 83)

Γενικά στοιχεία και το δεύτερο από τα Ειδικά (γλωσσικά) στοιχεία (όπως φαίνεται και στον Πίνακα 1 στις επόμενες σελίδες).

Ειδικότερα, στο πρώτο μέρος του ΑΠ γίνεται αναφορά στον γενικό εκπαιδευτικό στόχο ανά θεματική ενότητα και επίπεδο ελληνομάθειας και στους επιμέρους στόχους του ΑΠ. Οι γενικοί στόχοι (general objectives), σύμφωνα με τον Τσοπάνογλου (2000) καθορίζουν τις επιμέρους επικοινωνιακές δεξιότητες που είναι επιθυμητό να αναπτύξουν οι μαθητές σε σχέση πάντα με συγκεκριμένες επικοινωνιακές περιστάσεις στις οποίες καλούνται ανταποκριθούν. Σύμφωνα με τον ίδιο, οι ειδικοί στόχοι (specific/operational objectives) προσδιορίζουν με περισσότερες λεπτομέρειες τις επιμέρους επικοινωνιακές δεξιότητες που κρίνεται σκόπιμο να αναπτύξουν οι μαθητές, κυρίως σε επίπεδο γλωσσικών λειτουργιών στο συγκεκριμένο μοντέλο ΑΠ. Οι ειδικοί στόχοι μάλιστα ενός ΑΠ αντιστοιχούν σε παρατηρήσιμη συμπεριφορά η οποία μπορεί να επιτευχθεί μέσα από σχεδιασμένες για αυτόν τον λόγο δραστηριότητες, όπως και να αξιολογηθεί είτε κατά τη διάρκεια υλοποίησης ενός προγράμματος (διαμορφωτική αξιολόγηση) είτε μετά την ολοκλήρωσή του (τελική αξιολόγηση).

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ				
1. Γενικός Εκπαιδευτικός Στόχος	2. Επιμέρους Στόχοι (Γλωσσικές Λειτουργίες)	3. Ενδεικτικές Δραστηριότητες για τη Διδασκαλία	4. Ενδεικτικές Δραστηριότητες για την Αξιολόγηση	
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ				
Ανταλλαγή πληροφοριών για τον ίδιο τον μαθητή και τους άλλους	Ο μαθητής πρέπει να είναι σε θέση: <ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοεί και να αναφέρει βασικές πληροφορίες για τον εαυτό του. • Να κατανοεί και να αναφέρεται σε βασικές συγγενικές σχέσεις. 	Παιχνίδια ρόλων με γνωριμίες, συστάσεις, αυτοπαρουσίαση και παρουσίαση τρίτων	Φάκελος μαθητή. Συγκέντρωση των εργασιών των μαθητών στο πλαίσιο της διαμορφωτικής, αλλά και της τελικής αξιολόγησης	
Διαβάθμιση ανά επίπεδο ελληνομάθειας				
ΕΙΔΙΚΑ (ΓΛΩΣΣΙΚΑ) ΣΤΟΙΧΕΙΑ				
5. Ενδεικτικές Πράξεις Λόγου	6. Ενδεικτικές Γλωσσικές Πραγματώσεις	7. Ενδεικτικό Λεξιλόγιο	8. Ενδεικτικά Μορφο-συντακτικά Φαινόμενα	9. Ενδεικτικά Στοιχεία Φωνητικής-Φωνολογίας

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

<p>Ο μαθητής πρέπει να είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να χαιρετάει 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Γεια σου!/Γεια σας!</i> • <i>Καλημέρα.</i> • <i>Καλησπέρα.</i> • <i>Καληνύχτα.</i> 	<p>Χαιρετισμοί</p> <p><i>Γεια σου/σας, Χαίρετε, Καλημέρα, Καλησπέρα, Καληνύχτα.</i></p>	<p>Βοηθητικό ρήμα ΕΙΜΑΙ</p> <p>Γραμματικό γένος παράλληλο με φυσικό γένος</p> <p><i>Ο Κώστας/ Δημήτρης/ Αντρέας</i></p> <p>[+ΑΡΣ/ +ΕΜΨ]</p> <p><i>Η Μαρία/ Ζωή</i></p> <p>[+ΘΗΛ/ +ΕΜΨ]</p>	<p>Φωνητική διάκριση [e] –[i]</p> <p><i>Έλενα-Ιόλη</i></p>
<p>Διαβάθμιση ανά επίπεδο ελληνομάθειας</p>				

Πίνακας 1 | Η δομή του νέου μοντέλου ΑΠ του ΚΕΓ με παραδείγματα εφαρμογής στη θεματική ενότητα «Αναγνώριση Ταυτότητας: Χαιρετισμοί-Γνωριμία» για το επίπεδο Α1 για εφήβους και ενηλίκους

Υπό το πρίσμα αυτό, στο τρίτο και στο τέταρτο μέρος του ΑΠ καταγράφονται ενδεικτικές δραστηριότητες διδασκαλίας και αξιολόγησης για την επίτευξη των επιμέρους στόχων. Οι όροι ενδεικτικές συνεπάγεται ότι οι προτεινόμενες δραστηριότητες δεν εξαντλούν όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων που μπορούν να αξιοποιηθούν προς την επίτευξη του εκάστοτε επιμέρους στόχου αλλά λειτουργούν απλά και μόνο ως προτάσεις για εφαρμογή μέσα στην τάξη. Και αυτό γιατί το κοινό κάθε τάξης στην

οποία θα εφαρμοστεί το προτεινόμενο μοντέλο ΑΠ, όπως και οι ανάγκες του είναι εντελώς διαφορετικές, τόσο σε επίπεδο τάξης όσο και σε επίπεδο περιοχής ή χώρας. Επομένως, καθίσταται σχεδόν αδύνατο, εφόσον δεν έχει προηγηθεί ανάλυση αναγκών ανά κοινό-στόχο, να θεωρηθεί ότι οι προτεινόμενες δραστηριότητες καλύπτουν επαρκώς τις ανάγκες όλων των μαθητικών κοινών. Ωστόσο, κατά την ανάπτυξη του ΑΠ στα επιμέρους στοιχεία του δίνονται κάποιες ιδέες με τη μορφή «καλών πρακτικών», τις οποίες ο ίδιος ο διδάσκων κάθε φορά καλείται να προσδιορίσει με μεγαλύτερη ακρίβεια ως προς το είδος και τη μορφή των δραστηριοτήτων που μπορούν να εφαρμοστούν προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες της τάξης του σε επίπεδο τόσο διδασκαλίας όσο και αξιολόγησης.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στις προτεινόμενες σε πρώτη φάση δραστηριότητες για τη διδασκαλία και την αξιολόγηση των μαθητών συμπεριλαμβάνονται προτάσεις για εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων τόσο στη διδασκαλία, όπως είναι η χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας (Χαραλαμποπούλου 2010: 53-55) όσο και στην αξιολόγηση των διδασκόμενων την Ελληνική ως Γ2. Ενδεικτικές περιπτώσεις εφαρμογής των παραπάνω αποτελεί η χρήση του *video* κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας προκειμένου να διευκολυνθεί η εκμάθηση της γλώσσας μέσω της επαφής του μαθητή με τη γλώσσα-στόχο και η πρόταση συγκρότησης φακέλου του μαθητή (*portfolio*) για την τελική αξιολόγηση του μετά το πέρας του κύκλου μαθημάτων ή/και ολόκληρου του προγράμματος.

Στο δεύτερο μέρος του αναλυτικού προγράμματος προτείνεται και πάλι ανά θεματική ενότητα και επίπεδο ελληνομάθειας η διδασκαλία ενδεικτικών πράξεων λόγου, ενδεικτικών γλωσσικών πραγματώσεων, ενδεικτικού λεξιλογίου, ενδεικτικών μορφοσυντακτικών φαινομένων και στοιχείων φωνητικής-φωνολογίας με διαβαθμισμένο επίπεδο δυσκολίας ανά επίπεδο ελληνομάθειας.

Το προτεινόμενο μοντέλο ΑΠ είναι μάλιστα το πρώτο στο οποίο δίνεται έμφαση στη διδασκαλία στοιχείων φωνητικής-φωνολογίας και μάλιστα με διαβαθμισμένη μορφή. Ο όρος *διαβάθμιση* σε σχέση με τη διδασκαλία στοιχείων φωνητικής-φωνολογίας χρησιμοποιείται προκειμένου να δηλώσει τη διδασκαλία απλούστερων φωνολογικά στοιχείων στα χαμηλά επίπεδα ελληνομάθειας (A1-B1) και διδασκαλία όλο και πιο σύνθετων φωνολογικών φαινομένων όσο ανεβαίνει το επίπεδο ελληνομάθειας και άρα προχωράμε προς τα υψηλά επίπεδα (B2-Γ2). Σύμφωνα με τη Τζακώστα (υπό προετ.) η προφορά και η φωνολογία δεν αποτελούν αντικείμενο διδασκαλίας στους φυσικούς ομιλητές της ελληνικής γλώσσας, μια και η γνώση τους θεωρείται δεδομένη, εκτός κι αν φυσικά ο διδασκόμενος είναι διαγνωσμένος με γλωσσικές διαταραχές. Ανάλογη είναι η κατάσταση και στη διδασκαλία της Ελληνικής ως Γ2, αν και δεν θα

αναμέναμε κάτι τέτοιο. Το γεγονός αυτό οφείλεται πιθανότατα στο ότι η διδασκαλία της γλώσσας δεν είναι ουσιαστικά επικοινωνιακή, αλλά στοχεύει στην πραγματικότητα στην ανάπτυξη του γραπτού και όχι του προφορικού λόγου, τουλάχιστον για όσους διαμένουν στην Ελλάδα και μαθαίνουν τα Ελληνικά ως Γ2.

Ωστόσο, είναι σημαντικό να αναφερθεί πως η διδασκαλία της προφοράς είναι αναγκαία, καθώς η εσφαλμένη προφορά είναι δυνατό να παρεμποδίσει την επικοινωνία, ενώ μπορεί ταυτόχρονα να αποτελέσει εμπόδιο για την ομαλή κοινωνική ένταξη των αλλόγλωσσων μαθητών. Για τον λόγο αυτό η φωνολογική επίγνωση των μαθητών είναι σημαντικό να επιδιωχθεί από τα πρώτα στάδια εκμάθησης της Γ2 (Αναστασιάδη και ά. 2010: 53-54).

Τέλος, και στο δεύτερο μέρος του ΑΠ χρησιμοποιείται ο όρος *ενδεικτικός* προκειμένου να δοθεί μεγαλύτερη ευχέρεια κινήσεων κατά τη διδασκαλία και αξιολόγηση των μαθητών στον ίδιο τον διδάσκοντα ο οποίος σε ένα μαθητοκεντρικό ΑΠ καλείται να καλύψει τις ανάγκες και τις αδυναμίες των εκάστοτε μαθητών του.

Με βάση τα παραπάνω, σύμφωνα με την Ιακώβου (2015: 10-11), το θέμα (topic) αποτελεί τον κεντρικό άξονα γύρω από τον οποίο κατανέμεται η ύλη του ΑΠ και συνεπώς, η ίδια θεματική ενότητα αναπτύσσεται με διαφορετικό αλλά κυρίως κατανοητό βαθμό δυσκολίας από το επίπεδο Α1 μέχρι και το επίπεδο Γ2. Η βασική καινοτομία του νέου μοντέλου ΑΠ έγκειται στο ότι όλη η οργάνωση της ύλης υποτάσσεται στο θέμα (topic) το οποίο αναδεικνύεται σε πρωτεύουσα οργανωτική αρχή. Με την έννοια αυτή, το θεματικό πλαίσιο διατηρείται σταθερό από το πρώτο (Α1) μέχρι το τελευταίο επίπεδο (Γ2) γλωσσομάθειας, προσδιορίζει και τροφοδοτεί τις υποκείμενες κατηγορίες (1-9), ενώ την ίδια στιγμή γίνεται το όχημα βάσει του οποίου όλο το υλικό που τοποθετείται σε αυτήν την πρώτη πιλοτική φάση και στη συνέχεια θα περιληφθεί στο σύνολο των ενοτήτων των καινούριων ΑΠ (από τους στόχους και τις γλωσσικές λειτουργίες μέχρι και τα στοιχεία μορφοσύνταξης και φωνητικής-φωνολογίας) αποτελεί ένα ενιαίο όλο που μπορεί να διαβαθμιστεί και να λειτουργήσει εξελικτικά από τη χαμηλότερη στην υψηλότερη επίδοση εντός του ίδιου ή διαφορετικών επιπέδων γλωσσομάθειας.

Με το παρόν εγχείρημα το ΚΕΓ περνάει από τη λογική της παράθεσης στοιχείων εν είδει καταλόγου με τη διδακτέα και συνεπώς εξεταστέα ύλη, όπως αυτή παρουσιάζεται στο Αναλυτικό Εξεταστικό Πρόγραμμα για την Πιστοποίηση Επάρκειας της Ελληνομάθειας (ΚΕΓ 2013), στο «δέσιμο» όλων των εξεταζόμενων γλωσσικών στοιχείων γύρω από μία, ενιαία για όλα τα επίπεδα ελληνομάθειας, θεματική διαβαθμιζόμενη δυσκολίας.

Με το συγκεκριμένο μοντέλο ΑΠ, το ΚΕΓ σε συνεργασία με εσωτερικούς και εξωτερικούς ερευνητές επιχειρεί πλέον να συνδέσει συστηματικά τη διδασκαλία με την αξιολόγηση παρέχοντας ταυτόχρονα στους διδάσκοντες υποστηρικτικό υλικό για τον σχεδιασμό των δικών τους γλωσσικών μαθημάτων.³ Αυτό είναι και η βασική καινοτομία του. Παράλληλα, δημιουργείται μια βάση γλωσσικών μαθημάτων υποδειγματικά σχεδιασμένων, προκειμένου να δοθεί η ευκαιρία σε όσους ασχολούνται με τη διδασκαλία της Ελληνικής ως Γ2 να έχουν τρόπους εφαρμογής στην πράξη ενός ΑΠ. Είναι το ίδιο ΑΠ το οποίο στη συνέχεια μπορούν να επεκτείνουν, τροποποιήσουν και παραλλάξουν ανάλογα με τις ανάγκες τους μέσα στην τάξη μέσω συμβατικών και εναλλακτικών μορφών διδασκαλίας και αξιολόγησης.

Η άντληση πληροφοριών, όσον αφορά κυρίως το στοιχείο της διαβάθμισης των διδασκόμενων γλωσσικών φαινομένων, στηρίζεται σε αυθεντικό υλικό το οποίο προέρχεται από πραγματικά δεδομένα από την Παραγωγή Προφορικού και Γραπτού Λόγου μαθητών που παρακολούθησαν μαθήματα ή/και συμμετείχαν σε εξετάσεις επάρκειας στην Ελληνική ως Γ2.

Συγκεκριμένα η συλλογή δεδομένων στηρίζεται στα δεδομένα που προκύπτουν από α) την έρευνα (ΣΕΠΑΜΕ2) όσον αφορά το επίπεδο ελληνομάθειας σε εξελικτικά σώματα κειμένων (longitudinal learners' corpora) προφορικού και γραπτού λόγου μαθητών της Ελληνικής ως Γ2, η οποία εκπονείται από τον Τομέα Γλωσσολογίας του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών σε συνεργασία με το Διδασκαλείο της Νέας Ελληνικής Γλώσσας του ΕΚΠΑ και β) τα συγχρονικά σώματα κειμένων (cross-sectional learner's corpora) που δημιουργήθηκαν από την ψηφιοποίηση της Παραγωγής Προφορικού και Γραπτού Λόγου συμμετεχόντων στις εξετάσεις Πιστοποίησης Επάρκειας της Ελληνομάθειας του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας⁴ κατά τα έτη 2011 έως και 2015.

4. Επίλογος

Με το έργο αυτό το ΚΕΓ αποσκοπεί στην εκπλήρωση ενός από τους καταστατικούς του σκοπούς που είναι η ρύθμιση των επιπέδων ελληνομάθειας για τους διδάσκο-

3 Μια πρώτη εικόνα των γλωσσικών μαθημάτων είναι διαθέσιμη στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.greek-language.gr/certification/research/index.html?id=186>.

4 Οι εξετάσεις Επάρκειας της Ελληνομάθειας του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας διοργανώνονται κάθε χρόνο σε περισσότερα από 150 εξεταστικά κέντρα σε όλο τον κόσμο.

ντες την Ελληνική σε όλο τον κόσμο. Ταυτόχρονα δίνει έμφαση στην κατανομή των γενικών αλλά και των ειδικών γλωσσικών στοιχείων ανά επίπεδο ελληνομάθειας με βάση το διαβαθμισμένο επίπεδο δυσκολίας τους δένοντάς τα ανά θεματική ενότητα, σύμφωνα με το ΚΕΠΑ.

Στην προσπάθειά του αυτή αντλεί υλικό από εξελικτικά και συγχρονικά σώματα κειμένων. Το υλικό αυτό κατανέμεται στα επίπεδα ελληνομάθειας ανά θεματική ενότητα με βάση το διαβαθμισμένο επίπεδο δυσκολίας και τη διττή διάκριση σε βασική/διαπροσωπική και γνωστική/ακαδημαϊκή επάρκεια.

Στο παρόν άρθρο παρουσιάστηκαν οι βασικές αρχές στις οποίες στηρίζεται το νέο μοντέλο ΑΠ του ΚΕΓ για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως Γ2, η δομή του και η σπειροειδής ανάπτυξή του. Καταγράφηκε η προσπάθεια άντλησης των γλωσσικών στοιχείων που θα συμπεριληφθούν στην τελική, ολοκληρωμένη μορφή του ΑΠ από σώματα κειμένων που προέρχονται από διδασκόμενους και αξιολογούμενους στην Ελληνική ως Γ2 και ο σχεδιασμός ενδεικτικών γλωσσικών μαθημάτων τα οποία θα αποτελέσουν έναν πρώτο οδηγό για την αξιοποίηση των νέων ΑΠ από κάθε ενδιαφερόμενο.

Το ΚΕΓ, σε συνεργασία με τους ήδη εμπλεκόμενους ερευνητές αλλά και σε συνεργασία με ερευνητές από όλα τα ερευνητικά ιδρύματα της χώρας, σκοπεύει να εφαρμόσει το μοντέλο ΑΠ που παρουσιάζεται στο άρθρο αυτό σε όλες τις θεματικές ενότητες διδασκαλίας που προτείνονται από το ΚΕΠΑ και για όλα τα επίπεδα ελληνομάθειας από το Α1 μέχρι και το Γ2.

Με την ολοκλήρωση του παρόντος έργου θα είναι σε θέση να προσφέρει ένα σημαντικό υποστηρικτικό έργο στους διδάσκοντες την Ελληνική ως Γ2 σε παγκόσμιο επίπεδο. Έτσι θα έχουν τη δυνατότητα να υλοποιήσουν επιτυχώς το έργο τους παρά τις δύσκολες και αντίξοες συνθήκες κάτω από τις οποίες καλούνται συχνά να το πραγματοποιήσουν και να σχεδιάσουν, βάσει του νέου μοντέλου ΑΠ, τα δικά τους γλωσσικά μαθήματα με κυρίαρχο κριτήριο τις πραγματικές ανάγκες των μαθητών τους.

Βιβλιογραφία

Ξενόγλωσση

- Ahmadi, Hossein, and Ogholgol Nazari. 2014. "Grading and Sequencing Tasks in Task-Based Syllabus: A Critical Look at Criterion Selection." *World Academy of Science, Engineering and Technology International Journal of Social, Education, Economics and Management Engineering*, vol 8 (1), 337–341.
- Cerveti, Gina, Pardales, Michael J., and James S. Damico. 2001. "A Tale of Differences: Comparing the Traditions, the Perspectives and Educational Goals of Critical Reading and Critical Literacy." *Reading Online*, 4(9). Τελευταία ανάκτηση στις 28 Ιουλίου 2013. <http://www.readingonline.org>.
- Council of Europe. 2001. *Common European Framework of Reference for Languages*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Cummins, Jim. 1981. "The Role of Primary Language Development in Promoting Educational Success for Language Minority Students." Στο California State Department of Education (επιμ.). *Schooling and Language Minority Students: A Theoretical Rationale*, 3–49. Los Angeles. CA: California State University.
- Cummins, Jim. 1984. *Bilingual Education and Special Education: Issues in Assessment and Pedagogy*. Clevedon: Multilingual Matters.
- Ellis, Rod. 2003. *Task-based Language Learning and Teaching*. Oxford: Oxford University Press.
- Fulcher, Glenn. 2004a. "Deluded by Artifices? The Common European Framework and harmonization." *Language Assessment Quarterly* 1(4):253–266.
- Fulcher, Glenn. 2004b. "Are Europe's Tests Being Built on an Unsafe Framework?" *Guardian Education*, March 18. Τελευταία ανάκτηση στις 5 Ιουνίου 2016. <https://www.theguardian.com/education/2004/mar/18/tefl2>.
- Kumaravadivelu, B. 2003. *Beyond Methods. Macrostrategies for Language Teaching*. London: Yale University.
- Nation, Paul I. S., and John Macalister. 2010. *Language Curriculum Design*. New York & London: Routledge.
- Psaltou-Joycey, Angeliki. 2010. *Language Learning Strategies in the Foreign Language Classroom*. Thessaloniki: University Studio Press.

- Robinson, Peter. 2001. "Task Complexity, Cognitive Resources, and Syllabus Design: a Triadic Framework for Examining Task Influences on SLA." Στο Peter Robinson (επιμ.), *Cognition and Second Language Instruction*, 287–318. Cambridge: Cambridge University Press.
- Robinson, Peter. 2007. "Criteria for Classifying and Sequencing Pedagogic Tasks." Στο M. P. Garcia Mayo (επιμ.), *Investigating Tasks in Formal Language Learning*, 7–27. Clevedon: Multilingual Matters.
- Saville-Troike, Muriel. 2006. *Introducing Second Language Acquisition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- vanEk, Jan A., and John L. M. Trim. 2001. *Threshold 1990*. Cambridge: CUP.

Ελληνόγλωσση

- Αναστασιάδη, Άννα, Ζουραβλιόβα, Αικατερίνη, Μητσιάκη, Μαρία και Γεωργία Φωτιάδου. 2010. «Τα Φωνολογικά Λάθη στη Διαγλώσσα των Ρωσόφωνων Μαθητών της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας.» Στα πρακτικά του 14^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας με θέμα *Εξελίξεις στην Έρευνα της Γλωσσικής Εκμάθησης και Διδασκαλίας*, 133–145, Ελληνική Εταιρία Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας, Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Θεσσαλονίκη. Τελευταία ανάκτηση στις 9 Μαρτίου 2017. http://www.enl.auth.gr/gala/14th/greekArticles_en.htm.
- Αντωνοπούλου, Νιόβη, Βογιατζίδου, Σμαράγδα, και Αναστάσιος Τσαγγαλίδης. 2013. *Πιστοποίηση Επάρκειας της Ελληνομάθειας. Νέο Αναλυτικό Εξεταστικό Πρόγραμμα*. Θεσσαλονίκη: ΚΕΓ.
- Ιακώβου, Μαρία. 2015. *Η Έννοια της Διαβάθμισης στην Κατασκευή ΑΠ για τη Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας*. Τελευταία ανάκτηση στις 15 Ιουνίου, 2016. <http://elearning.greek-language.gr/course/category.php?id=5> του επιμορφωτικού εξ αποστάσεως προγράμματος «Διαδρομές στη Διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας» του ΚΕΓ, χρηματοδοτούμενο από την Πράξη ΕΣΠΑ «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2007-2013».
- Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Εκπαιδευτικών Μελετών Πανεπιστημίου Κρήτης. 2001. *Προλεγόμενα Αναλυτικού Προγράμματος για την Ελληνόγλωσση Εκπαίδευση στη Διασπορά*, επιμ. Μιχάλης Δαμανάκης. Τελευταία ανάκτηση στις 2 Απριλίου 2016. <http://www>.

ediamme.edc.uoc.gr/index.php?id=7,54,0,0,1,0.

- Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. 2008. *Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες: Εκμάθηση, Διδασκαλία, Αξιολόγηση* (ελλην. μτφρ.). Θεσσαλονίκη: ΚΕΓ.
- Κοκκινίδου, Άννα, Μάρκου, Βασιλική, Ρουσουλιώτη, Θωμαΐς, και Νιόβη Αντωνοπούλου. 2013. «Η Συμβολή του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις Γλώσσες στη Διδασκαλία και στην Αξιολόγηση». Στο Νικόλαος Λαβίδας, Θωμαή Αλεξίου, και Αρετή-Μαρία Σουγγάρη (επιμ.), *Major Trends in Theoretical and Applied Linguistics: Selected Papers from the 20th International Symposium on Theoretical and Applied Linguistics*, 163–182. Versita: Μεγάλη Βρετανία.
- Ιακώβου, Μαρία, Βασιλειάδη-Λιναρδάκη, Ηριάννα, Βλάχου, Φλώρα, Δήμα, Όλγα, Καββαδία, Μαρία, Κατσίνα, Τατιάνα, Κουτσουμπού, Μαρίνα, Κύτρου, Σοφία-Νεφέλη, Κωστάκου, Χριστίνα, Παππά, Φρόσω και Σταυριαλένα Περρέα. υπό δημ. «ΣΕΠΑΜΕ2: Μια Καινούρια Πηγή Αναφοράς για την Ελληνική ως Γ2». *Στα Πρακτικά του ICGL 12*. Βερολίνο: Free University of Berlin.
- Ιακώβου, Μαρία, και Σπυριδούλα Μπέλλα. 2004. *Αναλυτικό Πρόγραμμα για τη Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας σε Ενηλίκους: Προχωρημένο Επίπεδο*. Αθήνα: ΕΚΠΑ.
- Κοντός, Παναγιώτης, Ιακώβου, Μαρία, Μπέλλα, Σπυριδούλα, Μόζερ, Αμαλία, και Δέσποινα Χειλά-Μαρκοπούλου. 2002. *Αναλυτικό Πρόγραμμα Διδασκαλίας σε Ενηλίκους: Επίπεδο Επάρκειας*. Αθήνα: ΕΚΠΑ.
- Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας Α.Π.Θ. 2010. *Syllabus για τα Επίπεδα Α1-Γ2*. Τελευταία ανάκτηση στις 19 Απριλίου 2016. http://smg.web.auth.gr/wordpress/?page_id=570.
- Τζακώστα, Μαρίνα. Υπό προετοιμασία. *Ορθογραφικά 'Λάθη' και Σκέψεις περί 'Ορθής Γραφής'*. Χειρόγραφες Σημειώσεις. Πανεπιστήμιο Κρήτης.
- Τσοπάνογλου, Αντώνης. 2000. «Οι Στόχοι ως Πυρήνας του Εκπαιδευτικού Προγράμματος.» Στο *Γλωσσικός Υπολογιστής* 2:99–110. Θεσσαλονίκη: ΚΕΓ.
- Χαραλαμποπούλου, Φρίντα. 2010. «Η Ανάπτυξη της Κοινωνικοπολιτισμικής Ικανότητας στο Πλαίσιο της Υποβοηθούμενης από Υπολογιστή Εκμάθηση της Ξένης Γλώσσας.» *Γλωσσολογία/ Glossologia* 18:49–56.